СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 267. Джерзі Сіти, Н. Дж., пятниця, 15-го листопаду 1940. No. 267. Jersey City, N. J., Friday, November 15, 1940. VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ВАГАННЯ КОНҐРЕСУ

ВАШИНҐТОН. — Федеральний конґрес поділений відносно того, чи їхати йому тепер на вакації, чи далі сидіти в столиці? Як в попередних часах, так і тепер, републиканські конґресмени кажуть, що треба сидіти в столиці, бо часи напружені і в часі відсутности конґресу може статись щось неприємного, що змушений буде рішити сам президент. В конґресових републиканських колах розійшлася чутка, що президент мав дати приказ демократичним провідникам конґресу, щоб вони забрали конґрес чимскорше зо столиці. Сенатор Тефт заявив в сенаті, що тому саме, що президент так поспішається, щоб позбутись конґресу, конґрес повинен далі сидіти в столиці і радити.

Персональний секретар Рузвелта, Стів Ерлі, в імені президента заявив, що йому, президентові, байдуже, чи конґрес далі сидить в столиці, чи поїхав на вакації. Хай конгрес робить те, що вважає за відповідне. Президент лиш натякнув, що в теперішню хвилю він не має на увазі жадних справ, над якими міг би радити конгрес.

НЕБЕЗПЕКА ПРОДОВЖЕННЯ РОБУЧОГО ТИЖНЯ.

НЮ ЙОРК. — Алфред Словн, голова Дженерал Моторс, на засіданні Академії Політичних наук, що відбулось минулої середи в готелі Астор, Ню Йорк, заявив, що коли нація хоче якслід озброїтись, а водночас не занедбати продукції щоденних життєвих потреб, вона мусить привернути назад шестиденний робучий тиждень. На тім самім засіданні фінансіст Лямонт говорив, що в забороні вивозу воєнних продуктів до Японії є щілини, крізь які таки ті продукти до Японії йдуть. Уряд знає про це і цьому не запобігає.

РЕЛІҐІЙНЕ НАВЧАННЯ В ШКОЛАХ.

НЮ ЙОРК. — Шкільна рада міста Ню Йорку рішила шістьома голосами проти одного, щоб по нюйорських школах відступити одну годину науки на навчання релігії. Кожний школяр і школярка в часі цеї години могтиме побирати науку релігії від представників свого релігійного обряду. Перед тим у тій самій справі відбувся в Брукліні масовий мітинг, де брали участь родичі школярів. Бесідники на тім мітинґу виступали проти цього, кажучи, що в Америці є найріжнородніші обряди і як публичні школи зачнуть втручуватись в релігійне навчання, вони нароблять чимало шкоди. Це буде початок звязку церкви з державою, говорили бесідники, а приявні оплесками це одобряли. Одначе шкільна рада станула на становищі, що релігія це така важна річ, що годі лишати її цілком поза програмою навчання.

ДАЄС МОЖЕ ВИПИТУВАТИ КОНЗУЛІВ.

ВАШИНҐТОН. — На запит Мартина Даєса, який разом зо своїм комітетом досліджує неамериканські активности, чи він може брати під допит також німецьких і інших конзулів, які займаються тут нелеґальною пропаґандою, Кордел Гол, секретар стейту відповів, що так. Кордел Гол сказав, що Даєс є виборним чинником і може робити те, що уважає за відповідне, а тим не ускладнить американської міжнародньої політики.

РОЗМОВИ З СОВЕТАМИ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ.

ВАШИНҐТОН. — На пресовій конференції запитаний підсекретар стейту, Сомнер Велес, відповів, що не бачить причини, чому урядові розмови з совєтським амбасадором Уманським малиб перерватись? Поїздка Молотова до Берліна ще зовсім не дає причин, щоб не говорити з Уманським, казав Велес. Бо розмови з останнім мають виключно інформативний характер і вони причиняються до кращого взаїмного зрозуміння.

ПОДЯКА ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт, відїзджаючи на короткі вакації, подякував всім своїм виборцям за піддержку, а також подякував всім тим, що ставлять американізм понад усе інше і заявили свою льояльність теперішній адміністрації, хоч у виборах голосували проти неї. В той спосіб можна буде осягнути повну єдність в Америці, говорив президент.

КОМУНІСТ БРИДЖЕС ПІДДЕРЖУЄ ДЖАНА ЛУЇСА.

НЮ ЙОРК. — В переїзді через Ню Йорк, в дорозі до Атлентик Сити, Н. Дж., де має відбутись річна конвенція Конгресу Промислових Організацій, Гері Бриджес, якого вже кілька разів пробували власти депортувати з Америки за приналежність до комуністичної партії, заявив, що Джан Луїс це така особистість, що велика шкода повстала для робітничого руху, колиб вона усунулась.

МЕКСИКО БУДЕ КООПЕРУВАТИ З АМЕРИКОЮ

У звязку з плянованим приїздом до Мексика на 1. грудня заступника президента, Ґері Валаса, щоб взяти участь в інавгурації нового мексиканського президента, ген. Камача, в мексиканських офіційних колах отверто говорять, що відтепер відносини між цими обома краями ґрунтовно поправляться. Мексиканський уряд вже рішився розбудувати шість своїх пристаней і зробити їх пригожими для воєнних кораблів. Ті пристани будуть поставлені до диспозиції американських кораблів. Крім того буде побудована відповідна сітка стратеґічних доріг. Зровуміло, що це все буде зроблене за американські гроші. Мексико сподіється великої позички від Америки, а також поправи торговельних зносин. Проте мексиканські офіційні кола ні словечком не згадують про конфіскату американських копалень нафти на території Мексика.

ҐЕНЕРАЛ АЛЬМАЗАН ДАЄ ІНТЕРВЮ ҐАЗЕТЯРАМ

Генерал Альмазан, що перебуває тепер у Ню Йорку, дав ґазетярам побачення і в нім сказав ще раз, що це його вибрав мексиканський нарід президентом у минулих виборах, а не ґенерала Камача, якого отсе збірається признати Америка. Ґен. Альмазан твердив, що він дістав аж 95% голосів у тих виборах і що нарід таки направду його хоче. Нарід таки ще покличе його на президента, казав він. На запит, чи він дійсно плянує в Мексико революцію, Альмазан відповів, що ще сам не рішився. Вн рішуче заперечував, начеб він був прихильником держав осі, чи загалом — фашистівської диктатури. Він сказав, що в своїм житті все боровся за демократію, проти диктатур.

ВИЯСНЕННЯ В СПРАВІ БАЗ В УРУҐВАЮ

Підсекретар стейту, Сомнер Велес, заявив, що бази, які тепер будуються в Уруґваю, залишаються далі власністю Уруґваю і не змінюють своєї суверенної приналежности. Вони тільки будуть віддані до ужитку воєнним кораблям не лиш Злучених Держав Америки, але всіх американських країв. Вістки, начеб Злучені Держави на власність набували бази в полудневих краях, непокоїли ці краї і викликували з їх боку заперечування.

БРИТІЙЦІ ЗНИЩИЛИ 12 ІТАЛІЙСЬКИХ ВОЄННИХ КОРАБЛІВ, КАЖЕ ЧОРЧІЛ

Британський премієр, Вистон Чорчіл, держачи в руках три листки паперу, вичитував з них з великим задоволлям і усмішкою найновіші новинки з поля битви, з яких виходило, що британські літаки-нищильники ушкодили майже половину наймодерніших італійських панцирників до тої міри, що вони не є боєспосібні. Сталося це, сказав Чорчіл, в полудневій італійській морській базі Таранто, де ті кораблі стояли. Ушкоджено три панцирники і два кружляки. А разом з тою шкодою, яку завдано італійському конвоєви в проливі Отранто, треба рахувати, що в одному дні знищено 12 італійських воєнних кораблів. Чорчіл заявив далі, що те, що тепер сталося, дасть британській фльоті на Середземному морі велику перевагу, а також дається відчути і в усіх частях світа. Це значить, що Британія буде могти тепер ужити частину своєї фльоти, що знаходиться на Середземному морі, для інших цілей і в інших частях світа.

ІТАЛІЙЦІ ПРОБУЮТЬ ЗАПЕРЕЧИТИ

Часопис „Ди Ню Йорк Таймс" дістав з Риму, від свого кореспондента, італійське заперечення тої побіди, про яку подають з Лондону. Та цензура перепустила тільки кілька слів, а решту скреслила.

ГРЕЦЬКІ ВІЙСЬКА ЗАВДАЮТЬ ІТАЛІЙЦЯМ ПОВАЖНІ УДАРИ

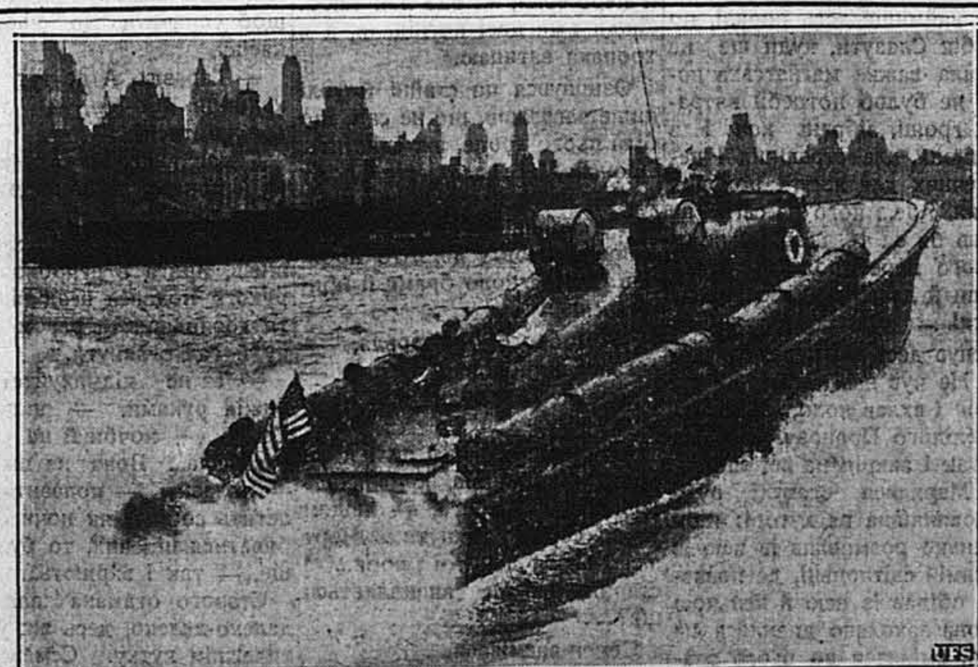
З Біґгороду доносять, що греки впустили нову італійську дивізію на три милі в глиб Греції, а потім грецька артилерія взяла її в хрестний вогонь. Італійці мусіли відступити до Альбанії. Італійський комунікат твердить, що греки всюди відступають, а італійські частини поступають вперед.

ЗАПЕРЕЧУЮТЬ РОЗБИТТЯ КОНВОЮ

Британський воєнний комунікат подає, що вернуло до пристаней ще 6 кораблів з того конвою, що мав 38 кораблів, а мав бути знищений, згідно зо звідомленням німецької воєнної команди. Отже досі ще бракує всього 8 кораблів зо згаданого конвою, який німці мали розбити десь на середині Атлантику. Решта кораблів вже є в британських пристанях.

СПАЛЕНО ТІЛО ЧЕЙМБЕРЛИНА

ЛОНДОН. — Тіло бувшого британського премієра Невила Чеймберлина спалено в Ґолдерс Ґрін в присутности тільки двох членів його дому. Єпископ Барнес, що відправляв поминальну Богослужбу, казав, що доперва пізніше історія оцінить належно заслуги Чеймберлина як того, що змагав до мира, коли застановиться над тою руїною західньої цивілізації, яку наносить теперішня війна.

РОЗБУДОВУЮТЬ ВОЄННУ ФЛЬОТУ ДРІБНИХ ЧОВНІВ. — Такі боеві кораблі стала тепер будувати американська воєнна фльота. Човни скорі й поворотні.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ГЛЯДИТЬ НА СОВЄТИ ВЖЕ ХОЛОДНІШЕ

ЛОНДОН. — Американський кореспондент з Лондону, Роберт П. Пост, доносить, що вже є в Анґлії познаки, що уряд зачне трактувати Росію дещо холодніше. А це замітне, каже кореспондент, коли зважиться, що цей уряд за останні місяці надскакував над Советами, бажаючи їх відхилити від спілки з Гітлером. А тепер так виглядає, що з тих британських залицянь нічого не вийшло. Тому, каже далі Пост, треба надіятись, що в найблизчих тижнях прийде до загострення англійсько-совєтських відносин, та що це загострення дасться незабаром пізнати.

Не привязують великої ваги до нарад у Берліні.

Разом з тим, як урядові кола, так і преса, не дуже журяться тим, над чим радять в Берліні. Здають собі справу з того що там може прийти до якоїсь тіснішої кооперації між Советами і державами „осі", а зокрема між Німеччиною і СССР. Наслідком німецько-совєтського нового порозуміння може бути зменшення війська на спільній границі, а також співпраця на інших фронтах, можливо на Балкані, а також і на Далекому Сході, разом з Японією. Британії приготовані на найгірші несподіванки. Але назагал є тої думки, що розмови в Берліні заанжовано на те, щоб диктатори могли похвалитись у своїх краях „дипльоматичними успіхам", коли інших нема.

ВЖЕ Є ПОРОЗУМІННЯ МІЖ СОВЄТАМИ І ЯПОНІЄЮ.

ШАНҐАЙ. — До повищого заключення приходять заграничні кореспонденти, що тут слідкують за політичними подіями. Кажуть, що слідне цілковите пересунення японських воєнних сил. І є познаки, що Японія скерувала свої сили в сторону французького Індо-Китаю. А можливе, що японські війська захочуть заняти теж і Нідерляндську Індію. Усе те вияснить незабаром. Але так виглядає, що в тих справах мусіло прийти вже до порозуміння між Німеччиною, Італією і Японією, а також і між Японією і Советами.

ІТАЛІЯ І СОВЄТИ.

МОСКВА. — Є ще одна познака, що іде скорим темпом до совєтсько-італійського заприязнення. До Москви прибув кореспондент італійської пресової агенції Стефані. Булаб це річ маловажна, якби не те, що ця агенція не висилала свого представника до Москви від початку большевицької революції. При тому зазначується, що совєтська пресова агенція Тасс отворила своє бюро в Римі тому два місяці.

ПИШУТЬ ТІЛЬКИ ПРО ПРИНЯТТЯ.

БЕРЛІН. — Заграничні кореспонденти мають тяжкий оріх, коли хочуть щось написати про наради, що ведуться між совєтським премієром Молотовим і Гітлером, Ґерінґом, Гесом. Преса подає тільки, що та і та розмова тривала тільки а тільки годин, та що був святочний обід і святочна вечера, та що ніхто не звертав уваги на британські намагання бомбардувати Берлін. Замітне те, що Молотов, відвідуючи Геса, зложив тому останньому привіт від комуністичної партії. А Гес, як загально припускають, мав би бути наслідником Гітлера.

БЕЗ КОМЕНТАРІВ.

МОСКВА. — Совєтська преса пише на видніім місці про наради Молотова з Гітлером, вле не подає при тому ніяких ближчих вияснень.

ВІЙНА З ГРЕЦІЄЮ ЗАСКОЧИЛА ІТАЛІЙЦІВ.

АТЕНИ. — Таке розповідають грецькі дипльоматичні урядовці, що прибули з Риму. Знову полонені італійські офіцири мають казати, що їх запевнено, що як тільки вступлять на грецьку територію, то в Греції вибухне повстання і настане державний переворот.

ВАТИКАН В ОБОРОНІ ПОЛЬСЬКОГО ДУХОВЕНСТВА.

ВАТИКАН МІСТО. — Ватиканське радіо зачало знову передавати відомости про переслідування католицької церкви на польських землях, що є під німецькою окупацією. Подається, що німці далі арештують польських священиків, забирають польські духовні семинарі, відсилають польських єпископів до концентраційних таборів та переслідують католицьку пресу. Далі кажеться, що виключено науку теольоґії з університетів, заборонено вести „Католицьку Акцію", а з люблинської дієцезії нема взагалі ніяких відомостей, бо єпископ, хоч звільнений з концентраційного табору, до дієцезії не вернув, а епископ-помічник є досі в тюрмі.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОЛІТИКА В ТЕМНОТІ

Цими днями малощо не в кожній поважній американській ґазеті першу статтю присвячено справі відвідин большевицького комісаря Молотова в Берліні. Цим підчеркується вагу стрічі Молотова й Гітлєра не лише для двох країн, котрі вони представляють, але й для цілої Европи й світа поза Европою. Догадується цього кожний ґазетний читач і природно звертається до таких статей, щоб знайти в них розуміння значіння цеї події.

Та в котру ґазету він не заглянув би, він найде там повно таких висловів, як отсі: „Про візиту Молотова в Берліні сподіваються, що вона витягне на світло денне деякі тайні пляни й торги, котрих диктакори пробували добитися останніми тижнями. В темноті Европи нема ніяких освітлюючих знаків, але ми можемо вгадати з того, що не сталося, . . . Ми можемо теж угадати, що . . . Чи можна буде Росію підкупити або примусити унерухомити турків . . . ? Наслідки покажуть, чи це все лише гра на сцені, без справжнього значіння, чи Сталін справді боїться німецької збройної сили . . . ? Що Росія останеться невтральною, знаємо згори, але невтральною в чиїм інтересі й на яких умовинах?". Здавалося би, що там пише якийсь льокальний часопис, який справами заграничними не цікавиться, який не удержує навіть кореспондентів в Европі. Та так пише „Ню Йорк Таймс", що має відкрито претенсії вважатися найбільше зацікавленим у цих справах, найкраще поінформованим, найкраще обслуженим своїми численими кореспондентами.

Менше-більше в такому самому тоні пише його конкурент, „Ню Йорк Гералд Трибюн". Він припускає згори, що відвідини Молотова й його 33 знавців у Гітлєра послужать гарною нагодою для тоталітарних вождів заманіфестувати перед світом ще один осліплюючий доспіх тоталітарної перемоги, але зараз додає: „одначе що справді лежить поза цим, це вже друга справа; про це можна лише догадуватися". Далі „Гералд Трибюн" признає неменше відкрито: „Теоретичні можливости (таких догадів) безконечні. Сягають вони від згоди за Балкан аж до повної полагоди між Росією, Японією й осею, заведення спільного ділання, розділу Британської Імперії, і розділення цілого світу".

Як можна бачити зо заяв цих двох часописів, визиваюча ситуація, замісць дати нагоду проявити службу ґазети в такі хвилі, наповняє поважну ґазету якраз свідомістю нездібности сповняти цю службу. Хоча в новинкарськім відділі часопис подає вістки, чутки, сплетні, одначе в своїх передовицях він виразно признає, що він головних фактів таки не знає, а через те не може дати належної оцінки події.

З ІНШОГО СВІТА

„Марсіяне" — таку назву дали мешканці Західньої України большевицьким воякам та цивільним службовцям советського апарату. З ними тяжко порозумітися. Так неначе вони виросли на іншій планеті. У них „мозок набакир". Вони не живуть знанням дійсности, а фантастичними теоріями, якими їм 20 років набиває голови комуністична Москва. Віра в якесь світове післанництво Росії (Месіянізм,) змішана з теорією „світової революції", з додатком природженої московської погорди до всього іншого, до їх неподібного, — це теперішній большевизм. Большевицька Москва декретами „скасувала релігію", віру в Бога, зате на місце Бога вона поставила **чоловіка** — Сталіна.

Нема дня й години в Советськім Союзі, щоб у радіо, на вічах, у школах і в урядах цього імени не згадували з найбільшою пошаною і покорою. Для цього вже виробився певний ритуал. Імени советського диктатора не можна згадати так собі, між іншим. Ні, він належить до обряду. Наприклад, говорить промовець на мітинґу про „сучасну ситуацію", про успіхи і досягнення СССР, згадує нарешті також і про трудноці та перешкоди, що стоять на дорозі „світової революції", а потім підносить голос і тоном жерця промовляє: „Так, товариші, ще не зломлена ворожа сила, ще великі трудноці перед нами, але коли ми знаємо, що там у Москві, за білими стінами Кремля, нашою боротьбою кермує ґеніяльний вожд світового пролетаріяту, улюблений батько народів, мудрий і далекозорий Йосип Вісаріонович Сталін" (тут усі встають і плещуть у долоні, промовець робить хвилинну перерву, ніби зачарований іменем советського божища), — „то ми певні, що всі трудноці усунемо, всіх ворогів розібємо, збудуємо комуністичну державу, створимо веселе і щасливе життя без визиску й насильства, вільну сімю свобідних народів цілого світа".

Це приклад советської „молитви до Сталіна". Пропаґанда — велика сила. Аджеж лише невелика частина людей думає самостійно. Більшість приймає готові думки й формули, живе тими думками й почуваннями, які масі прищепить преса, радіо, промовці на вічах і т. д. Колиж пропаґанда є в руках одної партії, то завдання — накинути свої ідеї масі — ще лекше, бо нема критики. В СССР досягнено це на 100 відсотків.

Москва хоче своєю політикою, школою і пропаґандою утворити єдиний **„советський народ"**, і прищепити масам **советський патріотизм.** Цей замір не вдався щодо старшого покоління. Але в молодь ці ідеї пройшли. Молоді вже не почувають себе приналежними тільки до окремої національної індивідуальности, але відчувають себе членами більшого колективу — „советського". Українець, білорусин, грузин, татарин, вихований у советській школі й вивчений у червоній армії, співає ті самі пісні (про Буденного, Сталіна, Ворошилова), він виріс під впливом однакових ідей, продиктованих з Москви, він привчений те саме любити й ненавидіти.

Нам довелося розмовляти з одним советським старшиною, що втік із червоної армії за кордон. Йому 24 роки, він не памятає ні батька ні матері, був „безпритульним", виріс на вулиці, пройшов школу українську і почуває себе українцем. Чому він, дитина революції, покинув червону армію? Він оповідає, що був з своїм полком на Волині в Західній Україні. Коли вояки червоної армії побачили, що навіть під пануванням польської шляхти українці жили краще, ніж живе людність під советською владою, то зверталися до нього, щоб пояснив їм причину: аджеж вони йшли „визволяти єдинокровних братів". Щоб не криводушити, молодий старшина рішив тікати. Чи він ворог советської системи? Ні, але він уважає, що советська влада веде неправильну політику. **Чи розуміє, що Москва визискує Україну?** Ні, він цього не бачить. Про відокремлення України від Росії він не думав поважно, бо вважав, що „вкупі вигідніше". Крім того йому жаль Росії, бо без України там „усе завалиться". Почувши арґумент, що коли Росія без України завалиться, то значить там усе гниле, і тільки Україна може стати здоровим політичним і господарським тілом, наш старшина врешті пристав і на „сепаратизм", але несподівано заявив: „Проте я думаю, що всю українську еміґрацію треба буде перестріляти". — Чому? — „Бо вона не знає умов життя на Україні за останніх 20 років і буде там тільки шкодити". — Добре, то ви тепер також еміґрант. — „Ну, то й мене треба буде розстріляти", відповів цей чоловік, вихований советським режімом. Чом не „марсіянин"?

Хто з Західньої України мав нагоду бачити нове советське покоління в роботі протягом цього першого року окупації, всі в один голос підчеркують **спільні черти** у людей „з того світа", чи вони москалі, кирґізи, білорусини, чи українці. Кидається ввічі недбальство, непошана до річей, до людської праці. Наприклад, щось зіпсується або поламається в авті або в тракторі в полі. Шофер і не подумає справити машину: він просто кидає дорогу річ, бо для справлювання є „технічна команда", а сам іде геть. Коли йому сказати, що шкода машини, ще хтось із подорожніх з неї візьме цінні частини, то на це готова відповідь: „Нову зроблять на фабриці". Чи це советський „американізм"? Ні, це просто психольоґія раба, котрому зовсім байдуже, як, на чім, де і для чого працювати.

Советський шофер, кажуть люди, не визнає воріт. Він їде автом у зачинені ворота, аж дошки тріщать і обламуються охоронці від болота на машині. Господар кричить, що „совіт" не при своїм умі, що поламав добрі ворота, — на це теж відповідь: „Нові зробимо". Він їде далі, наїздить на молоді щепи, яблуні й груші, — так, що бідні деревця тріщать і ламаються, як ті сірники. На протести та сама відповідь: „Нові посадимо".

Це не випадкове. Ще за царської влади москаль був трохи номадом, він не любив хліборобства, ішов до міста, лишивши господарство жінкам, або йшов просити милостині на Україну, „пабіратса". Це — тип „босяка", так тепло і романтично описаний в оповіданнях Максима Ґоркого. Ідеал бродячого „босяка" здійснила большевицька влада. В СССР усі блукають з місця на місце. Робітник мандрує від фабрики до фабрики, селянин із села до міста, советського службовця влада перекидає з одного краю велитенської держави до другого, щоб він не пустив коріння серед людности. Ніде чоловік не нагріє собі кутка, все у нього не своє, а „наше", **нічиє.** Які ідеали такої людини? Йому вдовбали в голову, що советська влада має „ощасливити" цілий світ, і він думає, що так має бути всюди, як у них, бо треба, щоб усе було „вообще" (спільне для всіх). Вони не мають сорочок, але спробуйте сказати, що це некультурно ходити без сорочки! „Чим я некультурна?" — здивовано каже советська інтеліґентка, що сипле на своє волосся крохмаль, щоб волосся держалося, у спідниці з мішка і з давно немитою, зате напудрованою шиєю. На таке — нема арґументів, бо тут дискутувати — це саме, що вести спір з сліпцем про краски.

„Советський народ" — це останнє слово большевицької „національної політики". Є українська, фінська, туркестанська і вірменська мови, є й країни, що звуться окремими національними іменами. Але в советській державі цим іменам надають **територіяльне** значіння. Хто народився або довго живе на Україні, хочби й не був українського роду, називає себе „українцем", хоч не знає ні української мови і нічого спільного з українським народом не має. В цьому видно послідовну советську систему: зробити з України та з інших національних територій лише **ґеоґрафічну назву.** Врешті може лишитися назва „Україна" і імя людности „українське", але та нова людність буде зовсім інша, іншої раси й мови, бо справжні українці можуть бути винищені або розсіяні по безмежних просторах за Волгою і за Уралом.

Як вони виглядають фізично? Лікар з провінціонального міста в Галичині, що мав нагоду оглядати дуже багато советських вояків у свойому кабінеті, каже: Дуже слаба порода людей. Землистий відтінок кожі на тілі, як наслідок недоживлення. Дивує всіх повна байдужність советського вояцтва до жіноцтва. Старі жінки згадують, коли царська армія була в Галичині 1914—15 року. Все питали „чи девкі єсть?" Тепер не те покоління. Виросле в голоді й холоді, воно вже в молодих літах виявляє ознаки старечости. Тільки в „частинах особливого призначення", — це так звані „сталінські ребята" — вигляд людей ліпший, їх добре годують і одягають.

Позитивне в настроях советського вояцтва — це пошана до книги. Ті з них, що вміють читати, беруть і купують книжки, де можуть, і жадібно їх читають. Бояться тільки політичних комісарів, щоб не побачили.

Советська держава дістала майже 25 міліонів нових громадян на заході. Вже не можна буде їх відділити непроходимою стіною від інших міліонів „марсіян", що виросли під большевицькою владою. Невідомо, які наслідки це прилучення принесе для советського режіму. Знаємо тільки, що Москва поспішає найлютішим, крівавим способом викорінити на наших західніх землях усе, що не підходить під советську міру, звичну для „марсіян", людей з іншої планети.

Г. М.

ЧЕЙМБЕРЛИН

Відійшов чоловік, якого не забуде історія світа. Невіла Чеймберлина називають „уґодовцем" чи „опортуністом" за те, що пішов на порозуміння з диктаторами. „Угода", це так часто зловживане слово, є недопасована теж і до духа та завзяття Чеймберлина, щойно померщого бувшого британського премієра.

Це правда, що Чеймберлин пішов на компроміс з Німеччиною, підписуючи історичний договір у Мінхені, 29-го вересня 1939 р. **Але це також правда**, що кілька місяців пізніще, коли Гітлєр зломав цей пакт своєю окупацією Праги, Чеймберлин почав протинаступ. Він дав ґарантії Польщі на весні 1939, а вже осінню цього самого року пішов до війни, не виявляючи найменшої охоти кінчити її якоюсь новою угодою з Гітлєром. Цим разом ціну поставив сам Чеймберлин, а вона була така: цілковита побіда над Німеччиною.

Коли Німеччина почала заводити „новий порядок" і в Европі почали падати одна за другою досі незалежні держави, тоді на Чеймберлина посипались дорікання, начеб то він був батьком угоди з Гітлєром, яка уможливила йому підбої слабших народів.

Та таких арґументів можуть хапатися люде, що не знають історії анґлійської політики за останні роки, а ще менше визнаються у внутрішніх відносинах Анґлії.

Коли хтось хоче шукати початків угоди, то певно не знайде їх в політиці Чеймберлина. Вже в 1931 р. анґлійці відчували, що над Европою висить марево страшного німецького реванжу. Та Анґлія, як цілість, не звертала уваги на вияви надходячої бурі. Промислові та фінансові верхи легковажили собі нову загрозу. Мало було таких, що хотіли розуміти, що надходить, а що розумів Чорчіл.

Коли Чеймберлин обняв премієрство в 1937 р. по Болдвинови, то марево війни вже котилося цілою силою вперед. Будучи на розмовах з Гітлєром Чеймберлин пізнав, що він має до діла з тоталітарною фільософією, що визнає тільки силу. Він також зрозумів, чому в Німеччині не було ні безробіття ані боротьби між капіталом і працею: Гітлєр зніс безробіття даючи масам своїх робітників нове заняття — підготовку до нової війни. Можливо, що Чеймберлин не розумів крутих стежок повоєнної Европи так добре як Чорчіл, який сам є історіком. Будучи бізнесменом, Чеймберлин не міг добачувати в людях його тих, що хотілиб стати другими Цезарами чи Наполеонами.

І коли обвинувачують Чеймберлина в угоді, то вина тут куди більш його кляси та тої епохи, в якій він жив. Будучи пацифістом з переконання та добрим підприємцем в житті, Чеймберлин не вірив, що люди мусять іти до війни. Він вірив, що й найтяжчі непорозуміння можна полагодити згодою. І тут саме лежить траґедія того роду людей як Чеймберлин та тих його клясових співгромадян, що хоч знали, що Німеччина підготовляється до війни, проте не робили майже нічого, щоби Велика Британія була якслід узброєна і готова до війни. Що смерть Чеймберлина була приспішена тими подіями, що наступили по Мінхені, про це кожному ясно. І особливо Чеймберлин терпів чимало; той катаклізм, що покотився по вересні 1938 р. був ударом за ударом в його політичний світ.

В дні 3-го вересня 1939, коли Анґлія разом з Францією виповіла війну Німеччині, Чеймберлин сказав в парляменті таке: „Все, для чого я працював ціле життя, чого надіявся і в що вірив в часі моєї політичної діяльности, наагло завалилося в страшній руїні. Лишилася лиш одна річ; віддати усі сили і спосібности для побіди справи, для якої ми несемо такі великі жертви... Не можу сказати, яку ролю можу ще відограти, однак вірю, що доживу, коли гітлєризм буде знищений, а вільна Европа знову буде привернена до свобідного життя". Ці слова, як бачимо, вцілости не сповнились у хвилині, коли Чеймберлин покидав світ. Зате він відійшов у часі, коли його наслідник заповів Анґлії повну побіду.

Зо смертю Чеймберлина, Анґлія тратить свого великого патріота, ідеаліста й гуманіста, що вірив, що світ таки може жити без воєн і кровопролиття.

ДОЗВОЛЕНО АНҐЛІЙЦЯМ ВЧИТИСЬ АВІЯТИКИ

ВАШИНҐТОН. — Департамент війни дозволив малому числі анґлійських летунів вчитись далекометної авіятики в американській військовій школі в Маямі, Флорида.

С. ЧЕРКАСЕНКО.

ПРИГОДИ МОЛОДОГО ЛИЦАРЯ

РОМАН З КОЗАЦЬКИХ ЧАСІВ

ТОМ II.

(80)

Просидівши отак кілька хвиль, Крига заспокоївся трохи, розгладив руками опанчу, на якій лежав, і знов уклався, а думки всякі поплили вже повільніше, одна за одною, щодалі набуваючи потрібного для обміркування всякої важливої справи ладу, а не пурхаючи врозкид, як мотилі по луках. Тепер усі вони крутилися коло однієї, головної, що так раптом, несподівано майнула була сліпучою блискавкою в голові й аж кинула всім його тілом і трохи серця не зупинила... Чиж несподівано?... Таж вона, — почав пригадувати Крига, — вродилася, як по-правді казати, давнодавно, чи не тоді ще, як він у Лейбиній коршмі вмовляв парубка канівського, Павла, їхати на Січ і дарував йому й свого бахмата з сідлом, і запорозьку дорогу одежу й не менше коштовну зброю. Зародилася, як той хробачок у капусті, потаємці навіть від нього самого, в серці десь аж на дні, жила там, годуючись його невгасимою жагою до Павлової дівчини, росла, обберталася в тверду лялечку, з котрої ось допіру вилетів такий пишний мотиль. Пригадував усе це Крига й щодалі все більше переконувався в тім, що вона справді ніколи не кидала його, що вона через увесь той час, відколи він у Каневі, керувала не тільки його почуваннями, поведінкою, а й замірами всіми. Він тепер тільки освідомив у собі, що навіть те, що він оце тепер тут, торгує в старого Гулого його займище й хутір, — лише наслідок того безнастанного гону за щастям через нещастя або й труп другого, гону, що в нього вона обернула його життя, що колиб не вона, то він не квапивсяб так і, як і запорожець Гулий, міг би розглянутись, розпитатися й заняти собі зовсім нове займище десь подалі, по той бік Славути, куди ще не ступила важка маґнатська нога, і не булоб потреби витратити гроші, зібрані хоч і в щасливих, але страшних і небезпечних для життя походах і боях. Але... чого на світі не віддав би за те, щоб тая думка його переборола всі перешкоди й дала йому врешті те щастя!...

Заснув десь аж перед світанком. Не чув навіть, як джура привів і вклав коло нього на сіні сліпого Пронозу, що, як ліг, так і захріп на всі заставки. Марилася осавулі руда полковниківна на хуторі: нібп любенько розмовляв із нею в тій самій світлоньці, де позавчора обідав із нею й ненькою її; вона закохано дивилася на нього, сміялася до нього звабливо, а від її рідкого, рудого волосся падало просто в вічі йому таке сліпуче сяйво, що він аж... прокинувся, а прокинувшись, мусів затулитися рукою, бо просто у відчинені настіж широкі двері лився на нього золотий світ ранкового літнього сонечка.

— Пху! — плюнув з досади й пересердя, — оце дак так-... Люди вже досі поснідали, а я хропака затинаю.

Озирнувся по стайні й тоді лише завважив, що не сам, що біля нього хропе, аж свистить, Проноза. Згадав, що йому приверзлося в сні, знов плюнув і скочив на бистрі ноги. Коли вийшов у двір, то побачив Семена коло брами й привітався.

— Доброго здоровля, — сказав, відійшовши Семен. — Добре десь спочив пан осавула?

— Так добре, що далі й нікуди, — відповів, кривлячись із похмілля, Крига, — людям у вічі сором глянути... Чорт зна... спати до тої пори... І старий, мабуть, висипляється ще?...

Семен засміявся.

— Батько отаман устав із курми сьогодні, — відповів він. — Заспав і він трохи...

— З курми й заспав?!...

— Атож... Встаєж завжди вдосвіта.

— Де він? у себе в світлиці?

— Де пак!... До схід сонця на пасіку пішов. Казав не будити вас із отим... із сліпим музикою, а як прокинетесь, то щоб справити до нього на пасіку.

— Гаразд... А де тут у вас криниця або-що, — требаж хоч умитися?...

Семен виніс із хати рушника й показав на колодязь серед двору.

Вмившись і перехрестившись, Крига в супроводі безрукого подався всад відшукати господаря та разом і пасіку й сад оглянути.

— Та не відмахуйтесь від бджіл руками, — напучував Семен, — хочби й на твар якась сіла... Вона не вжалить, — полазить — полазить і полетить собі. А як почнете відбиватися від них, то буде гірше, — так і вкриють...

Старого отамана загледіли далеко-далеко, десь аж у протилежнім кутку. Семен вернувся до своєї башти над брамою, а Крига підійшов до господаря й привітався.

(Дальше буде).

З ДНЯ

БАРАНЯЧІ ЗАХВАЛЮВАННЯ.

Наївшись пахучої травиці баран ляг біля пса-вівчура і віддався солодким мріям. „Ах, яке радісне життя, який гарний світ! Тільки люди роблять цей світ поганим. Не всі люди, лиш деякі. Пощо людям ворогувати? Пощо воювати, підбивати себе і поневолювати? Хіба мало для всіх травиці? Хіба треба точити з себе кров і жити в безперервнім страху, що ось якийсь хижак злетить на тебе, виклює очі і висмокче кров? Чому не плекати братолюбних почувань, чому не служити людству? Чому не створити всесвітню спілку вільних народів?"

Від тих приємних думок він аж заворушився. Щераз його бараняче тіло зазнало приємного почуття, що ось він якслід розуміє світ; він шляхотний, він гуманний, він працьовитий, він має добрі і справедливі переконання. Що більше, він робить все можливе, щоб ті переконання запанували на світі. Він навіть належить до орґанізації, яка одиноко змагається до того, щоб ущасливити свій нарід, ціле людство, цілий світ.

НАЙКРАЩА НА СВІТІ!

Згадавши про свою орґанізацію баран піднявся на передні ноги і почав ось так промовляти до вівчура: „Знаєш, брате вівчуре, що мене пригнуло до моєї орґанізації — це самий склад його членів та управи; все це люди, що не лише працюють, а й шанують працю; розуміються і захищають свої робітничі інтереси; не лізуть в пани; не перехоплюють собі панських світоглядів шкідливих для робітництва; не витрачують сил і часу на захист капіталізму; тим більше, що ніде в світі нема українських капіталістів, як певного стану, а тому ніякий національний інтерес не вимагає їх захисту. Члени моєї орґанізації знають, хто вони є і не зрікаються своїх класових інтересів; пишаються своїм становищем працюючих людей; не збираються нікого поневолювати й визискувати, а тому не захищають капіталістичного ладу визискувачів".

Немов мід плили слова з уст барана і справляли велику приємність не так вівчурові, як таки самому баранові. Він говорив ще довго, захвалював свою орґанізацію і осуджував чужі, мовляв: „Де ім до тих кличів і засад, які заступає моя орґанізація!"

НЕДОВІРЧИВИЙ ВІВЧУР.

Вівчур цілий час слухав тих слів і мовчав. Але тепер він собі піднявся на передні ноги і запитав барана:

„Коли члени твоєї орґанізації не лізуть в пани, не зрікаються своїх класових інтересів, а пишаються своїм становищем працюючих людей, то воно видно не бажають підноситись на вищий щабель теперішнього суспільного устрою і хочуть залишитись тим, чим вони є на віки".

„А вжеж, що так", згодився по короткім ваганню баран і додав: „Вони хочуть, щоб ті, що в верху знизились до них, стали також чорноробами і разом з ними створили однокласову робітничу суспільність. Ми проти капіталістів визискувачів. Ми соціялісти. Соціялізм, це найкраща наука на світі, якій належиться подяка за все, що доброго колинебудь сталось на світі".

ПИЛИП З КОНОПЕЛЬ.

Вівчур хвилину мовчав, а далі вирвався немов Пилип з конопель: „Та коли ти і твоя орґанізація є за працюючих людей за соціялізм, а проти капіталізму, то чому ви в останніх американських виборах не боролись за соціяліста Нормана Томаса, а за Рузвелта, який нікого не заперечував, що бореться за задержання сучасної американської капіталістичної системи? Чи пригадуєш собі, брате баране, як Рузвелт на адресу тих капіталістів, що його критикували, говорив: „Раз один пан у фраку і циліндрі впав у воду. Інший чоловік це завважив і витягнув пана з води. Але замісць вдяки пан накинувся на нього, — як він смів поваляти його фрак і циліндер?" Так говорив Рузвелт, розуміючи під „паном" американського капіталіста, а під чоловіком, що врятував його, себе. Чомуж ти, брате баране, в останніх виборах не поборював Рузвелта з його капіталістичною системою, але завзято агітував за ним і закликав усіх, щоб його поновно вибирали?"

АРҐУМЕНТАЦІЯ.

Ти, вівчуре, мене лютиш. Все виздиш мені з Норманом Томасом і Рузвелтом. Норман Томас, безперечно, порядний чоловік. Він же соціяліст такий самий як я. Але Рузвелт, розумієш, також гейби соціяліст. А вжеж. Багато його реформ можна зачислити до соціялістичних. Ріжниці між політикою Рузвелта і соціялізмом в дійсности нема".

Вівчур заворушився начеб його вкусила блоха і відпалив.

„Вибач, брате баране, але ти ніврoку собі брехун. Ти крутій і політичний обманець. Ось недавно на стежці я знайшов летючку видану правдивою соціялістичною робітничою партією в Америці, яка подає соціялістичну програму, прийняту на крайовій конвенції цеї партії 29. квітня 1940. В ній на адресу теперішньої адміністрації говориться таке:

„Політичні посіпаки капіталістичної класи замиряли робітників милостивими датками і „реліфом" та обіцянкою заробітку після того, як наново піде продукція. Але коли продукція знов рушилася і в грудні 1939-го року вже й перевищила свій верх в 1929-ім році, тоді й сердешні оборонці капіталізму мусіли признати, що вища продукція безробіття не зменшила. Дарма, що витрачено міліони на „реліф" і ще біліони на „лиття води в керниці", і хоч реформу за реформою проголошали як нову „перемогу" для робітників, і хоч раз ураз сипалися програми мешкального будівництва, переселення, публичних робіт і ще нових реформ, — проте безробіття і непевність прожитку серед робітників не менші і не лекші як були".

Ось так пише правдива американська робітничо-соціялістична партія, брате баране. Я в це не вірю, бо я не соціяліст. Але ти, брате-баране, соціяліст, а верзеш кат зна що. Іди і дури своїх овець.

Вівчурів ти не здуриш.

ЗАСТУПНИК.

Александер Керк, що був колись в американській амбасаді в Берліні, поїхав до Риму заступати амбасадора Филипса, котрий захорів.

ОСТАННЯ ПРИГАДКА ЧЛЕНАМ, А ГОЛОВНО ВСІМ ВІДДІЛОВИМ УРЯДНИКАМ У. Н. СОЮЗУ!

ДО ЗАКІНЧЕННЯ ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНОЇ КАМПАНІЇ ОСТАЄТЬСЯ ВЖЕ ТІЛЬКИ ШІСТЬ ТИЖНІВ, А ЩЕ Є ТАКІ ВІДДІЛИ, ЩО НЕ ВИКАЗАЛИ ПРАЦІ В ЦІЙ КАМПАНІЇ ЗА ПРИЄДНУВАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

ЦЕ НЕДОМАГАННЯ МОЖНА ЩЕ НАПРАВИТИ, КОЛИ УРЯДНИКИ Й ЧЛЕНИ ТАКИХ ВІДДІЛІВ ВОЗЬМУТЬСЯ ЗАРАЗ ДО ПРАЦІ ТА ПОСТАРАЮТЬСЯ ПРИЄДНАТИ ПРИНАЙМНІ ПО КІЛЬКА ЧЛЕНІВ.

ЯК ВЖЕ ВІДОМО, ТО З КІНЦЕМ РОКУ БУДУТЬ ПРОГОЛОШЕНІ В „СВОБОДІ" ІМЕНА ТИХ УСІХ ЧЛЕНІВ І УРЯДНИКІВ, ЯКІ ВПРОДОВЖ ЦЬОГО РОКУ ЗОРҐАНІЗУВАЛИ ЯКЕСЬ ЧИСЛО НОВИХ ЧЛЕНІВ.

ДОБРО НАШОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ ВИМАГАЄ, ЩОБ НЕ БУЛО НІ ОДНОГО ТАКОГО ВІДДІЛУ І НІ ОДНОГО ТАКОГО УРЯДНИКА, ЯКИХ ВИСЛІД ПРАЦІ НЕ БУВ БИ ПОДАНИЙ В „СВОБОДІ".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

МОНТРЕАЛ, КВЕ. (КАНАДА).

Щоб затіснити американсько-канадійські українські звязки.

Як в Злучених Державах так у Канаді слідне намагання довести обидва сусідні краї до тіснішого зближення. Обидві демократії відчувають, що їм треба тепер іти спільним шляхом у многих справах, що є життевими як для Злучених Держав так і Канади. Потребу зближення відчувають також і ті громадяни, що є з українського роду. Свідомість їх частина добачує, як у стейтах так і в Канаді, що є вказане тісніше духове зближення і між тими, що походять з України, чи є з українського роду. Ось тому і добре сталось, що можна було ці справи порушити в нашій громаді це й публично, користаючи з нагоди, що Монтреал відвідали гості зо стейтів, а саме д-р Лука Мишуга, редактор „Свободи", та п. Роман Слободян, головний фінансовий секретар і касієр найбільшої допомогової української орґанізації на американськім континенті, якою є, як знаємо, Український Народний Союз. Ці відвідини дали нагоду до товариських розмов з ріжними нашими діячами на тему ріжних пекучих справ, що викликані війною і тим положенням, в якому опинилася Канада і Злучені Держави, а зокрема, в якому опинились ті, що хотілиб звідси далі допомогти ще й Україні визволитись зпід тоталітарних режімів. Ось ті теми порушено, як сказано, ще й публично, в неділю, дня 27. жовтня б. р.

До наших громадян, що гуртуються при товаристві „Просвіта", промовляв п. Р. Слободян. Зложивши привіт від найстаршої народньої установи в стейтах найстаршій нашій орґанізації в Монтреалі, навязав він промову до того, що на наради зійшлися батьки і матері, щоб порадитись в справі Рідної Школи. Вказав на ті культурні цінності, які канадійські українці вложили в Канаді, покликуючись між іншим і на те, що сказав про це недавно померший лорд Твідсмюр, губернатор Канади, що доражував канадійським українцям плекати далі українську мову, пісню і т. п. та збагачувати тим канадійську культуру. Потім, на прохання приявних, подав п. Слободян ще вияснення про завдання і цілі У. Н. Союзу, та його фінансову силу, яка доходить до 6 міліонів долярів.

В У. Н. Домі при українській греко-кат. парохії св. Михаїла говорив д-р Л. Мишуга. В першу чергу згадав за пароха, о. Й. Жана, та за ту дипломатичну акцію, яку довелось вести тому яких 20 років у справі оборони української державности, а в якій і о. Жан брав живу участь. Потім згадав за ту політичну і фінансову допомогу, яку давали український визвольній справі американські й канадійські українці. А в дальшому згадав за ті давні часи, коли У. Н. Союз почав перший орґанізувати наших людей в Америці, посилаючи, між іншим, тому 45 років свого відпоручника до Канади. Був ним о. Нестор Дмитрів, один з перших американсько-українських піонірів, що то відправив на канадійській землі першу укрїанську Службу Божу. Передаючи привіт від У. Н. Союзу і „Свободи", бесідник підкреслив, що ідеали цеї орґанізації й цього часопису є ті, що обєднували американських і канадійських українців тому десятки літ. Вони повинні й тепер зближити їх ще більше, щоб можна було краще боротись зо спільними ворогами та краще обороняти спільну і дорогу справу.

Того самого вечера говорив ще д-р Мишуга підчас вистави, яку влаштовано заходами Філії У.Н.О., а на яку прибуло велике число публики. Тут бесідник розяснив точніше ті ідеї, що ввійшли в основу українського орґанізаційного життя в Америці тому яких 50 років, а з яких зродились „Свобода" і У. Н. Союз. Д-р Мишуга підкреслив, що на перших нарадах У. Н. Союзу, тому 46 років, вивішено портрети Юрія Вашингтона і Тараса Шевченка на знак, що ті революціонери і великани людського є тими, яких духом живуть і житимуть американські українці. Українська справа, казав бесідник, якій допомагали, допомагаємо й будемо допомагати, є чиста й справедлива. Хто вірний американським ідеалам, той мусить бути проти всякого насильства і гноблення одного народу другим, той мусить бути і проти гноблення українського народу. Ми, казав бесідник, що є американськими і канадійськими українцями, походимо зо старого народу, з того, що тому сотки літ вчив демократії інші народи, що видав козацтво, зо Запорозькою Січею, що сотками літ боролось з автократіями і насильством, обороняючи волю, свободу віри, право на вільне життя. Ось ті ідеї, це та „українська колюмна", до якої ми всі належимо, в стейтах і в Канаді. Це та, що боронить свободи і незалежности американської землі, а при тому бажає допомогти й Україні, щоб і вона могла тішитись подібним вільним і державним життям.

З усіх згаданих промов, як і з того, як щиро публика витала й приймала слова бесідників, ми монтреальці довідались багато про орґанізацію українського народнього життя в стейтах. Ми набрали ще більшої віри у свої сили, коли чули, як то з малих початків наших бідних імігрантів виросла згодом така сильна, модерна, фінансова й ідейна установа, якою є Український Народний Союз, до якої належати є честю і гордістю кожної української одиниці.

Відвідини згаданих гостей в обидвох українських церквах, орґанізаціях, як теж і серед поодиноких громадян уже принесли користи. Вже є нові члени, що зголосились вступити до цеї великої родини, що зветься У. Н. Союзом. Зазначимо, що в нас уже є відділ У. Н. Союзу, зорґанізований за ініціятивою орґанізатора гром. С. Васкана. До управи того відділу входять такі громадяни: М. Єдлінський — голова, Осип Чайківський — писар, а Микола Глібчук — скарбник. Надіємось, що відділ тепер зросте в силу, збільшаючи свої ряди новим членством. С. В.

КЛІВЛЕНД, О.

Ювилей 112 від. У.Н.С.

Дня 6-го жовтня ц. р. відбулося тут свято, 30-літний ювилей сестрицтва П. Діви Марії, від. 112 У. Н. Союзу, получене з посвяченням американського і українського прапору.

Свято почалося походом при звуках банди з Українського Народного Дому на 14 вул. до української гр.-кат. церкви св. Петра і Павла.

В поході виступали майже всі товариства в одностроях і братства та відділи У. Н. Союзу, Провидіння, Українського Робітничого Союзу і інші орґанізації.

По посвяченню прапорів, котрого доконав ново прибулий парох о. Дмитро Гресько, всі товариства і братства вернули походом до У. Н. Дому, де предсідниця сестрицтва, п. Ліско, отворила свято і покликала о. Греська до виголошення вступного слова. Бесідник пояснив, що для народу означає прапор і як кожна нація повинна свій прапор шанувати. Опісля предсідниця покликала запрошену на свято п. М. Малевич, заступницю головного предсідника У.Н.С., до виголошення головного реферату. Пані Малевич широко і зрозуміло пояснила цілі Українського Народного Союзу, а також стремління українського жіноцтва, дальше покликала до слова п. О. Малицького, секретаря головної контролі Українського Народного Союзу. В англійській мові говорила покликана пані Палівода, головна радна У. Н. С.; п. предсідниця відділу покликала також найстаршу членицю сестрицтва паню П. Волянську, та представила наймолодшу членицю Ф. Феско.

По тих промовах предсідниця запросила зібраних на спільний обід, котрий розпочав о. Гресько молитвою. По перечитанню зложених жертв предсідниця п. Ліско подякувала за жертви і передала дальше ведення свята п. Малицькому, котрий по короткій промові уділював голос усім репрезентантам товариств і братств. Перший говорив Теодор Грицей, складаючи щирі побажання сестрицтву в дальшій праці над відділом та пояснив тяжку працю місцевих урядників в цілі утримання свого товариства чи братства в такім порядку, як це роблять урядниці сестрицтва відділу 112 У.Н.С. через 30 літ. Дальше говорили на ріжні теми, складаючи рівночасно свої побажання для сестрицтва: М. Періг, М. Бойко, Н. Бусько, Д. Шмагала, І. Попович, Волянський, о. Гресько і інші.

Підчас отворення свята на гали співав хор української гр.-кат. церкви св. Петра і Павла, під проводом дякоучителя п. Шостачка.

По обіді була забава з танцями до пізної ночі.

Треба додати, що урядничкі сестрицтва старалися все приготовити якнайкраще, так, що кожний був вповні задоволений. **Теодор Грицей.**

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ-МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Бр. св. Иосафата, від. 217., відбудуться в неділю, 17. листопаду, в годині 2. пополудні, в гали парохіяльній, Гудсон ул. Приявність всіх членів як місцевих так і позамісцевих на зборах є конечна, бо є важні справи до вирішення. Як що року, так і цього року, будеєь класти кандидатів на уряд на 1941. рік. Ви, довгуючі члени, котрі залягаєте з довгами, проситься вас вир'вняти на цих зборах, щоб уряд міг дати точне справоздання з цего року на річних зборах, бо як цего не виповните, то зістанете суспендовані, і щоб потім не нарікали на себе і уряд, бо є такі члени, що їх напоминаеться спеціяльно посткарткою і так не слухають; ті члени, котрі були повідомлені минулого місяця, а не виповнять свій обовязок цего місяця, будуть суспендовані. — Мих. Рудий, предс.; П. Пасиак, кас.; А. Іванів, секр. ч

КЛІВЛЕНД, О. Сестрицтво Н. З. П. Діви Марії, від. 112., буде мати місячні збори в неділю, 17. листопаду, зараз по Сл. Божій, як звичайно, в гали церковній. Проситься всіх члениць зійтися начас призначений. Пригадуємо довгуючим вирівняти свої залеглі вкладки, бо можливо треба буде й суспендувати. Просимо вас, сестри, старайтеся прийти всі на збори і припровадити з собою нових члениць і ваших дітей впишіть до Сестрицтва, а ми будемо вам за це вдячні. — Марія Ліска, предс.; Катерина Габрівська, фін. секр.; Соф'я Лазука, кас.; Домінійка Романович, рек. секр.

ВУНСОКЕТ, Р. АЙ. Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206., відбудуться в неділю, 17. листопаду, в церковній гали, 74 Ґеріс Ев., в годині 1. пополудні. Проситься всіх членів прибути на ці збори на означений час. Довгуючі члени повинні вир'вняти свій довг до річних зборів. На тих зборах буде вписуватися нових членів до товариства і до У. Н. Союзу. — І. Кокольський, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. Укр. Січ, від. 170., відбудуться в неділю, 17. листопаду, в годині 6. вечером, в У. Н. Домі, 181-183 Фліт ул. Обовязком кожного члена прийти на збори і заплатити свої вкладки до У. Н. Союзу й Тов. Січи. Рівнож є важні справи до рішення, котрий відділовий уряд сам не може рішати. — С. Безушко, предс.; М. Фурка, кас.; Т. Наконечний, ф'н. секр., 16 Sanford Pl., Jersey City, N. J.

ДІТРОЙТ, МІШ. Збори Бр. св. О. Николая, від. 175., відбудуться в неділю, 17. листопаду, в год. 12:30 пополудні, в У. Н. Домі, Мартин і Міш. ул. Проситься членів прийти начас, щоб уряд не чекав до пізної години. Довгуючих членів взиваеться, щоб вир'вняли свій довг, який мають, щоби не наражуватися на суспенду. Напоминається тих членів, котрі мають позички, щоби платили бодай процент. — В. Братусь, предс.; В. Білінський, кас.; В. Бартош, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Збори Бр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 259., відбудуться в неділю, 17. листопаду, в 2. годині пополудні, в гали парохіяльній, 4950 Савт Палайна ул. Проситься прибути на ті збори, бо є важні справи до полагодження. — Василь Горинець, предс.; Василь Ґула, кас.; Іван Побуцький, рек. секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Місячні збори Бр. св. Кирила й Методія, від. 86., відбудуться в неділю, 17. листопаду, точно в 12. годині сполудне. На зборах будуть порушені дуже важні справи, для того проситься всіх м'сцевих і позамісцевих членів зійтись начас. Як рівнож пригадується членам нашого відділу, котрі обіцяли в тім році приєднати хоч по одному членові, а чомусь того не виконали. Проте нам остається ще місяць часу до виконання свого обовязку, отож возьмімся до роботи, щоби і наш відділ був зачислений до тих, що працювали. — Гр. Сайкевич, гол.; Т. Мороз, кас.; Н. Саламаха, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Мітинг Тов. Подільська Січ, в(ід. 8., відбудеться в неділю, 17. листопаду, в 2. годині пополудні, в гали Укр. Клюбу, 13 Вашінгтон ул. Проситься членів явитись і вирівняти свої вкладки. — Н. Чолій, предс.; В. Мандзій, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Місячні збори Бр. св. Юрія, від. 239., відбудуться в суботу, 16. листопаду, точно в год. 8. вечір. Біжучі справи буде полагоджувати секретар вже від год. 7. ввечір. Тому, що є багато важних справ до вирішення, приявн'сть усіх членів обовязкова. — Уряд.

АРЕШТОВАНИЙ З РЕВОЛЬВЕРОМ.

Д-р Юніон С. Ворд, 78-літній нюйорський лікар, котрого арештовано на вічу Вілкого, бо він мав у кишені набитий револьвер. Якась жінка це доглянула й донесла поліції.

ТАРЗАН, ч. 154. Засуджений.

В хвилині, як Залім націлився до Тарзана, той успів лиш вдарити руку Заліма і підбити її вгору.

Але тим могутнім ударом він вибив револьвер з руки Заліма. Револьвер полетів високо в повітря.

Один з піратів схопив у повітрі цей револьвер і відразу з певної віддалі загрозив мал по-людові.

„Тарзан нам більше непотрібний", просичав Залім. „Вбийте його зараз".